

Матеріали до питання про типологічні особливості нервової системи собак різних порід

Н. Ф. Солодюк, М. С. Красновська

Лабораторія фізіології типів вищої нервової діяльності
Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця Академії наук УРСР, Київ

Тепер добре відоме величезне значення індивідуальних особливостей реактивності організму у виникненні, розвитку і закінченні захворювань.

Реактивність організму у свою чергу залежить від належності його до того чи іншого виду, від віку, умов середовища, імунобіологічного стану і, нарешті, від спадкових і конституціональних його особливостей.

Якщо роль більшості з цих факторів інтенсивно досліджували як в експерименті на тваринах, так і в клініці, то вивчення питань, пов'язаних з конституцією організму, натрапляло на нездоланні труднощі.

Питання про значення конституції в реактивності організму і тепер вивчене недостатньо, незважаючи на те, що з часу створення вчення про конституцію минуло вже понад 2000 років.

Тільки уявлення про те, що у вищих тварин і людини нервова система об'єднує всі частини організму в єдине ціле із середовищем, яке його оточує, а також створене І. П. Павловим вчення про типи нервової системи дозволили по-новому підійти до питання про конституцію організму та його реактивність як цілого.

Однак якщо саме вчення про типи нервової системи набуло широкого розвитку, то питання про зв'язки і взаємовідношення між типом нервової системи, з одного боку, будовою тіла, типом обміну речовин і особливостями фізіологічних і патологічних реакцій, з другого, вивчене ще дуже мало.

В цьому відношенні великий інтерес становить праця Стоккарда та його співробітників, які вказували на певну взаємозалежність між будовою тіла (екстер'єром), особливістю ендокринних залоз і поведінкою собак різних порід та їх гібридів (1941).

Практика службового собаківництва дає ряд прикладів, що ілюструють тісний зв'язок типу нервової системи з породою собак (Л. В. Крушинський з співавторами, 1952; А. П. Мазавер, 1954). На таку залежність вказують у своїй роботі В. Н. Бурдіна і Є. Ф. Меліхова (1962), причому обслідувані ними шість собак породи середньоазіатських вівчарок належали до сильного, врівноваженого, інертного типу нервової системи. К. В. Кадарик (1962) спостерігав серед мисливських гончаків переважання собак слабого типу нервової системи.

Десять років тому ми розпочали дослідження, які мали на меті вивчити роль типу нервової системи тварини в індивідуальних особ-

ливостях відно-
ливих фактор-
складного зав-
обмінних, веге-
сації і встанов-
системи.

В результа-
про те, що від-
слідах відновл-
них вегетативн-
ся по-різному
Н. Ф. Солодюк

Одержавши
ня — в якій мі-
обмінних, вегет-
нас до розв'яза-
зі до нової по-
поза увагою за-
раніше перше,
саме будова ті-

Проводячи
ливості зіставл-
особливостями
сліджень, в яких
й особливості к-

Такі дослід-
мірі певному ти-
нальна і морфо-
важливішим фак-
понент, а їх вза-
цілого на факто-

Першим ета-
стеми у собак рі-

В цьому поє-

Дослідження

за секреторно-ха-
ням стандарту в-

В. О. Трошихіні

Група обслі-

з восьми самок, з

ною харчовою зб-

вістю, незважаюч-

ної реакції. Соба-

тримки з'їдають м-

вони поведуться с-

являють агресивн-

персоналом і експ-

До загальної

проміжного слино-

прихований період

або менш постійну

змінюваність в пер-

Робота по виз-

ти була розпочата

ливостях відновлення функцій організму, порушених в результаті шкідливих факторів середовища. Нам здавалося, що в розв'язанні цього складного завдання великого значення набуває вивчення характеру обмінних, вегетативних реакцій, які розвиваються в процесі компенсації і встановлення порушених функцій у собак різного типу нервової системи.

В результаті наших досліджень були одержані дані, які свідчать про те, що відновлення порушених функцій організму, а в наших дослідках відновлення білкового і морфологічного складу крові, порушених вегетативних реакцій після крововтрати і голодування, відбувається по-різному у собак різного типу нервової системи (Р. Є. Кавецький, Н. Ф. Солодюк, М. С. Красновська, Т. О. Дзгоева і С. І. Вовк, 1961).

Одержавши ці дані, ми, природно, поставили перед собою питання — в якій мірі зіставлення типу нервової системи з особливостями обмінних, вегетативних, компенсаторних і захисних реакцій наближає нас до розв'язання проблеми конституції організму або в усякому разі до нової постановки цієї проблеми. Адже в наших дослідженнях поза увагою залишався поки той компонент конституції, який займав раніше перше, якщо не єдине місце в уявленнях про конституцію, а саме будова тіла.

Проводячи наші дослідки на безпородних собаках, ми не мали можливості зіставляти тип нервової системи і реактивність організму з особливостями будови тіла. Тепер ми приступили до спеціальних досліджень, в яких поставлено завдання зіставити тип нервової системи й особливості компенсаторних реакцій з породою тварини.

Такі дослідки, на нашу думку, дадуть можливість з'ясувати, в якій мірі певному типу нервової системи відповідає та чи інша функціональна і морфологічна конституція, розуміючи при цьому, що найважливішим фактором конституції організму є не той чи інший її компонент, а їх взаємодія, яка визначає характер реакції організму як цілого на фактори зовнішнього середовища.

Першим етапом нашої роботи було визначення типу нервової системи у собак різних порід.

В цьому повідомленні викладені матеріали про типологічні особливості східноєвропейських, кавказьких і південноросійських вівчарок.

Дослідження для визначення типу нервової системи провадилися за секреторно-харчовою методикою умовних рефлексів з використанням стандарту випробувань, запропонованого М. С. Колесниковим і В. О. Трошихіним (1951).

Група обслідуваних східноєвропейських вівчарок, що складається з восьми самок, характеризується такими спільними якостями: відмінною харчовою збудливістю, чіткою орієнтувальною реакцією, сміливістю, незважаючи на епізодичну появу у деяких з них пасивно-захисної реакції. Собаки швидко звикають до умов досліду, охоче і без затримки з'їдають м'ясо-сухарний порошок. Пожвавлені, рухливі на волі, вони поведуться спокійно, «діловито» під час досліду. Деякі з них проявляють агресивну реакцію на появу незнайомих. З обслуговуючим персоналом і експериментатором контактні, приязні.

До загальної характеристики собак слід віднести відсутність у них проміжного слиновиділення в інтервалах між подразниками, короткий прихований період реакції, чітко виражені силові відношення, більш або менш постійну величину умовних і безумовних рефлексів, малу їх змінюваність в період застосування нових подразників.

Робота по визначенню типу нервової системи у собак Кари і Керти була розпочата, коли їм було по 17 місяців, у собак Джини, Делі,

Діни, Дінги — в 16 місяців і у собак Куниці і Джани — в 29 місяців.

Собаки Керта і Джина характеризуються швидким виробленням умовних рефлексів. Диференцировка проявляється у них в нульовому значенні, починаючи з 16—18-го застосування негативного подразника — метронома М-60. У собак після введення великих доз кофеїну (аж до 0,8 г) відзначалось збільшення величини позитивних умовних рефлексів, без розгальмування диференцировки і негативного впливу на умовнорефлекторну діяльність у наступні дні.

На добру рухомість основних нервових процесів у них вказує здійснення двостороннього перероблення сигнального значення асоційованої пари умовних подразників (20—23 застосування в новому значенні) і вироблення умовного рефлексу (що спізнюється на 3 хв) на умовний подразник — зумер (27—36 сполучень).

Отже, ці собаки можуть бути охарактеризовані як представники сильного врівноваженого рухомого типу нервової системи.

Умовнорефлекторне слиновиділення на перший подразник у собаки Кари з'явилося починаючи з четвертого сполучення, на інші подразники — з другого-третього застосування подразника. Диференцировка з'явилась з 12-го застосування подразника, з 20-го застосування вона набула нульового значення. Кофеїн, введений в дозі 0,8 г, приводив до помітного підвищення позитивних умовних рефлексів без розгальмування диференцировки. Переробка метрономної пари подразників здійснилась до 39-го застосування без особливих утруднень. Вироблення спізнілого рефлексу не вдалося за 46 разів. Аналіз одержаних результатів дає підставу віднести цю собаку до сильного врівноваженого типу нервової системи з недостатньою рухомістю основних нервових процесів.

Цілком аналогічні дані одержані при визначенні типу нервової системи собаки Делі з тією лише різницею, що диференцировка в неї чітко виробилась з 12-го застосування негативного подразника М-60, хоч і не була абсолютною. Переробка здійснилась до 39-го сполучення, спізнілий рефлекс на звук зумера виробити не пощастило за 46 сполучень. В цьому зв'язку собака охарактеризована як представниця сильного врівноваженого типу нервової системи з недостатньою рухомістю нервових процесів.

У собаки Діни перший умовний рефлекс виробився з п'ятого сполучення, на інші подразники стереотипу умовнорефлекторне слиновиділення з'явилося з місця, рефлекс швидко стабілізувались. Диференцировка намітилась рано, але набула нульових значень з 22-го застосування подразника. У цієї собаки ніколи не спостерігалось послідовне гальмування на наступний позитивний подразник після негативного — метронома М-60. Собака витримала великі дози кофеїну, аж до 1,0 г, з нормалізацією умовнорефлекторної діяльності наступного дня.

Двостороння переробка значень подразників повністю здійснилась з 22-го сполучення. Судити про рухомість основних нервових процесів на підставі вироблення спізнілого рефлексу на звук зумера ми не можемо, тому що з ряду причин нам не пощастило довести випробування до кінця. Проте одержані нами дані про визначення типу нервової системи у собаки Діни дозволяють висловитись на користь того, що ця собака належить до сильного врівноваженого типу нервової системи з високою рухомістю основних нервових процесів.

Собака Куниця охарактеризована як тварина сильного врівноваженого рухомого типу нервової системи. Про сильний збуджувальний процес у цієї собаки свідчить характер її умовнорефлекторної

діяльності, наявності умовних рефлексів у собак Керта і Джани. Про добру рухомість основних нервових процесів у собак Керта і Джани свідчать результати дослідження умовнорефлекторної діяльності у собак Керта і Джани.

Дані, одержані у собак Керта і Джани, свідчать про те, що ці собаки з класичними ознаками рухомого типу нервової системи, виробляють сильні умовні рефлекси на позитивні подразники, вивчені як представники сильного врівноваженого типу нервової системи з поганою рухомістю нервових процесів.

Восьма група собак характеризується міжною типом нервової системи, вільним виробленням умовних рефлексів на позитивні подразники, величини негативних рефлексів, тобто бувають різні. Протягом дослідження чіткіше

Введення позитивних умовних рефлексів у дозі 0,6 г не дає позитивного результату (М-60±) здійснювати сигнальному подразнику М-120±. Вироблення умовних рефлексів Собака охарактеризована як тварина нервової системи.

Підсумовуючи результати дослідження східноєвропейської групи псів, ми бачимо, що нервової системи цих собак є процесів. З восьми тварин відзначено процесів (зведених до норми).

Група какашів характеризується самця. Дослідження респонсу віком і статтю. У більшості до сторука реакцію і до споживання завжди спокійно чайно забарна на дослідження лекторного і цих собак.

3—Фізіологічний жур

діяльності, перенесення нею великої дози кофеїну (0,8 г) без зниження умовних рефлексів. Диференцировка, хоч і не абсолютна, виробилась у собаки з 16-го застосування негативного подразника — метронома М-60 і в процесі дальшої роботи досить часто була нульовою. Про добру концентрацію гальмівного процесу тварини свідчить відсутність послідовного гальмування. На добру рухомість основних нервових процесів вказує двостороння переробка сигнального значення умовних подразників, яка здійснилась до 28-го сполучення, а також вироблення спізнитого рефлексу — до 26-го сполучення.

Дані, одержані в дослідах по утворенню умовних рефлексів, кофеїнові проби (собака витримала введення 1 г кофеїну) і нульові показники диференцировки, що з'явилися починаючи з 28-го сполучення, свідчать про сильний збуджувальний і гальмівний процеси у сьомої собаки з кличкою Джана. Двостороння переробка метрономної пари подразників, що повністю не здійснилась за 46 разів, і нездатність виробляти спізнитий умовний рефлекс є показником поганої рухомості нервових процесів у цієї собаки. В зв'язку з цим вона охарактеризована як представниця сильного врівноваженого типу нервової системи з поганою рухомістю основних нервових процесів.

Восьма собака Дінга охарактеризована як представниця проміжного типу — слабка варіація сильного типу нервової системи з сповільненим виробленням позитивних умовних рефлексів і хвилеподібним їх перебігом. Така ж хвилеподібність спостерігалась і при визначенні величини негативного умовного рефлексу: то він мав нульове визначення, то був трохи менший, ніж рефлекс на парний позитивний подразник. Проте з 23-го застосування диференцировка стала проявлятися чіткіше без таких різких коливань.

Введення тварині 0,3 г чистого кофеїну викликало підвищення позитивних умовних рефлексів, поліпшення диференцировки; кофеїн в дозі 0,6 г не змінив величини рефлексів. Одностороння переробка колишнього негативного, тепер позитивного, метрономного рефлексу (М-60±) здійснилась після 30-го застосування метрономів в їх новому сигнальному значенні. Нестійкими були показники переробки на М-120±. Виробити спізнитий умовний рефлекс у собаки не вдалося. Собака охарактеризована як представниця слабкої варіації сильного типу нервової системи.

Підсумовуючи результати обслідування типологічних особливостей східноєвропейських вівчарок, можна зробити висновок, що серед собак цієї групи переважають представники сильного врівноваженого типу нервової системи з різним ступенем рухомості основних нервових процесів. З восьми собак у чотирьох виявилась добра рухомість, у решти тварин відзначалась недостатність цієї властивості основних нервових процесів (зведені дані наведені в табл. 1).

Група кавказьких вівчарок складається з трьох самок і одного самця. Дослідження умовних рефлексів було розпочато у собаки Нореси віком 17 місяців, у собак Дамки, Долі і Джека в 14-місячному віці. Всі собаки відзначались великою фізичною силою, злобністю до сторонніх. За поведінкою спокійні. Мають добру орієнтувальну реакцію і харчову збудливість, швидко звикають до умов досліду, до споживання м'ясо-сухарного порошку, під час досліду поведінка завжди спокійна. Деякий виняток становить собака Нореса, надзвичайно забарна, ледача, майже завжди її доводилось тягти в камеру на дослідження. Привертає до себе увагу високий рівень умовнорефлекторного і безумовнорефлекторного слиновиділення у більшості з цих собак.

Таблиця 1

Зведені дані обстежування типологічних особливостей групи собак (самок) породи східноєвропейська вівчарка

Кличка собаки	Керга	Джина	Кунця	Діна	Делі	Кара	Джана	Дінга
Вік собаки до початку дослідження в місяцях	17	16	29	16	16	17	29	16
Доза кофеїну в г	0,8	0,8	0,8	1,0	0,8	0,8	1,0	0,6
Вироблення диференцировки	абсолютна 23	абсолютна 20	не абсолютна 28	не абсолютна 22	не абсолютна 36	абсолютна 39	абсолютна не здійснювалось за 46 разів	не повна не здійснювалось за 40 разів
Швидкість перероблення сигнального значення умовних подразників	36	27	26	не здійснювалось за 30 разів	не здійснювалось за 46 разів	не здійснювалось за 46 разів	не здійснювалось за 31 раз	не здійснювалось за 30 разів
Вироблення спізнитого умовного рефлексу	сильний, урівноважений, рухомий	сильний, урівноважений, рухомий	сильний, урівноважений, рухомий	сильний, урівноважений, рухомий	сильний, урівноважений, рухомий	сильний, урівноважений, рухомий	сильний, урівноважений, рухомий	слабка варіація сильного типу нервової системи
Висновок про тип нервової системи								

Собака Дамка відзначається сильним збуджувальним процесом, що підтверджується виключною здатністю швидко виробляти умовні рефлекси, збереженням стабільності їх величини під впливом застосування нових подразників. Введення 1,0 г чистого кофеїну приводить до підвищення величини умовних рефлексів. Диференцировка виявилась з четвертого застосування, стабілізувалась з дванадцятого, але ніколи не досягала нульового значення. Про високу рухомість основних нервових процесів тварини свідчить повне двостороннє перероблення і вироблення спізнитого рефлексу. Отже, собака є представницею сильного, врівноваженого рухомого типу нервової системи.

Собака Доля характеризується всіма ознаками сильного, врівноваженого типу нервової системи, але з поганою рухомістю нервових процесів (переробка не здійснилась за 45 дослідів, спізнитий рефлекс не виробився за 32 досліді).

Собака Нореса є типовим представником слабого типу нервової системи з поганою рухомістю основних нервових процесів. Важкість вироблення умовних рефлексів, циклічність і хвилюватість в їх перебігу різко проявляються при запровадженні нових подразників, особливо негативних. Часті відмовлення від їжі примушували робити перерви в проведенні досліджень. Усі ці показники ставлять Норесу в ряд собак, яким властива слабкість обох основних нервових процесів (максимальна доза кофеїну, яку перенесла собака, дорівнює 0,3 г).

Собака Джек охарактеризований як проміжний тип нервової системи — слабка варіація сильного типу. Доза кофеїну, витримана собакою, дорівнює 0,6 г. Диференцировка (не повна) вироблялась з 38-го застосування подразника. У собаки відбулась лише одностороння переробка

М-60 до 29-т

Отже, в одна — слаби нервової системи нервовиз

Зведені дані об

Кличка со

Стать

Вік собаки до по

слідження в м

Доза кофеїну в

Вироблення диф

ровки

Швидкість пере

сигнального з

умовних подра

Вироблення спі

умовного рефл

Висновок про ти

вої системи

Група пі

ців, досліді з

Усі ці собаки

утруднювало

їх від спожив

ду, до безвід

більшості цих

щоб собака А

ко п'яти міся

беку — 1,5 мі

викликало ви

ня дихання, с

мальне веден

збивали лапо

на час дослід

при формуван

релічених сим

часто рішуче

вала робити

вити досліді

роботі було п

вдалося вирос

40—46 застос

основних нерв

Величина

позитивного, а

М-60 до 29-го застосування подразників в їх новому значенні. Вироблення спізнюлого рефлексу не здійснилось за 35 дослідів.

Отже, в групі кавказьких вівчарок були дві собаки сильного типу: одна — слабкої варіації сильного типу і одна собака слабого типу нервової системи. У трьох тварин виявилась погана рухомість основних нервових процесів (зведені дані в табл. 2).

Таблиця 2

Зведені дані обслідування типологічних особливостей собак породи кавказька вівчарка

Кличка собаки	Дамка	Доля	Нореса	Джек
Стать	Самки			Самець
Вік собаки до початку дослідження в місяцях	14	14	17	14
Доза кофеїну в г	1,0	0,8	0,3	0,6
Вироблення диференцировки	12 не абсолютна	20 не абсолютна	15 неповна	33 неповна
Швидкість перероблення сигнального значення умовних подразників	16	не здійснилось за 45 разів	не здійснилось за 45 разів	не здійснилось за 40 разів
Вироблення спізнюлого умовного рефлексу	22	не здійснилось за 32 рази	не здійснилось за 35 разів	не здійснилось за 36 разів
Висновок про тип нервової системи	сильний, урівноважений, рухомий	сильний, урівноважений з поганою рухомістю	слабкий тип	слабка варіація сильного типу

Група південноросійських вівчарок складається з чотирьох самців, досліди з якими ми розпочали, коли тваринам було по 20 місяців. Усі ці собаки характеризувались поганою харчовою збудливістю, що утруднювало проведення досліджень в зв'язку з частим відмовленням їх від споживання м'ясо-сухарного порошку. Привчання до умов досліду, до безвідмовного з'їдання м'ясо-сухарного порошку виявилось для більшості цих собак важким завданням. Досить сказати, що для того, щоб собака Акбар призвичаївся до умов досліду, потрібно було близько п'яти місяців. Джульбарсу для цього потрібно було 2,5 міс., Казбеку — 1,5 міс. і Урану — 20 днів. Перебування цих собак в камері викликало виразний руховий неспокій, метушливість, різке почастишання дихання, супроводжуване виділенням великої кількості слини. Нормальне ведення досліду утруднювалось тим, що собаки систематично збивали лапою балон, і в ряді випадків доводилось залишати в камері на час досліду препаратора. Застосування кожного нового подразника при формуванні стереотипу супроводжувалось різким посиленням перелічених симптомів, особливо при включенні диференцировки, собаки часто рішуче відмовлялись від їжі. Така поведінка тварин примушувала робити перерви в роботі, з деякими з них (собака Акбар) ставити досліди через день і з полегшеним стереотипом. Перешкодою в роботі було проміжне слиновиділення. У жодної з чотирьох собак не вдалося виробити хоч би приблизну диференцировку, незважаючи на 40—46 застосувань негативного подразника до початку випробувань основних нервових процесів.

Величина рефлексу на негативний подразник або була на рівні позитивного, або трохи менша. В цьому зв'язку про переробку сиг-

нального значення асоційованої пари умовних подразників не могло бути й мови. Для оцінки рухомості нервових процесів проводили заміну всіх подразників стереотипу спочатку слабким (світло), потім сильним подразником (дзвоник), проте чітких даних про рухомість нервових процесів собак здобути не пощастило. У собак не виробився також спізнілий на 3 хв умовний рефлекс на зумер.

Дослідження сили збуджувального процесу з допомогою кофеїну показало, що собака Акбар, яка належала до надзвичайно слабого типу нервової системи, витримала тільки 0,15 г кофеїну. Максимальна доза кофеїну для собак слабого типу Джульбарса і Казбека була в межах 0,3 г, для Урана — тварини сильного, але дуже невідношеного типу нервової системи — в межах 0,8 г.

Аналізуючи дані, одержані при обслідуванні південноросійських вівчарок, можна зробити висновок, що собаки Акбар, Джульбарс і Казбек належать до слабого типу нервової системи з явною невідношеністю і поганою рухомістю основних нервових процесів. Собака Уран охарактеризований як представник сильного нестримного типу нервової системи з поганою рухомістю нервових процесів.

Висновки

Проведені дослідження для визначення типу нервової системи у східноєвропейських, кавказьких і південно-російських вівчарок.

В кожній з обслідуваних нами порід є собаки різного типу нервової системи, але в межах однієї породи переважають тварини, що належать до певного типу нервової системи: з восьми собак породи східноєвропейська вівчарка сім належали до сильного типу нервової системи і одна — до слабкої варіації сильного типу; з чотирьох собак породи кавказька вівчарка дві належали до сильного типу, одна — до його слабкої варіації і одна — до слабого типу нервової системи; з чотирьох собак породи південноросійська вівчарка — три належали до слабого типу і одна — сильного, нестримного типу нервової системи.

ЛІТЕРАТУРА

- Бурдина В. Н., Мелихова Е. Ф., Труды Ин-та физиологии им. И. П. Павлова, т. X, 1962, с. 223.
 Кавецкий Р. Е., Солодюк Н. Ф., Красновская М. С., Дзгоева Т. А., Вовк С. И., Реактивность организма и тип нервной системы, Изд-во АН УССР, 1961.
 Кадарик К. В., Автореф. дисс., Тарту, 1962.
 Колесников М. С., Трошихин В. А., Журн. высшей нервной деят., т. I, в. 5, 1951, с. 739.
 Крушинский Л. В. с соавторами, Служебная собака, Гос. изд-во с.-х. лит., 1952.
 Мазовер А. П., Племенное дело в служебном собаководстве, Изд-во ДОСААФ, М., 1954.
 Stockard Ch. R. a. oth., The Genetic and Endocrinic Basis for Differences in Form and Behavior. Phyladelphia. 1941.

Надійшла до редакції
20.XII 1963 р.

Материал

Лабора
Института ф

В сообщен
стях нервной
4 кавказских и
Характерис
новании изуче
торно-пищевых
подвижность и
в каждой из об
типа нервной с
ставители опре

of the

Laboratory of the
Institute of Ph

Data are p
system of 16 do
4 South Russian
The charact
on the basis of
of secretory-alin
mobility and ba
the investigated
system types, b
predominate.

Материалы к вопросу о типологических особенностях нервной системы собак различных пород

Н. Ф. Солодюк, М. С. Красновская

Лаборатория физиологии типов высшей нервной деятельности
Института физиологии им. А. А. Богомольца Академии наук УССР, Киев

Резюме

В сообщении излагаются материалы о типологических особенностях нервной системы 16 собак трех пород (8 восточноевропейских, 4 кавказских и 4 южнорусских овчарок).

Характеристика типа нервной системы собак, данная нами на основании изучения условнорефлекторной деятельности методом секреторно-пищевых рефлексов, с использованием ряда испытаний на силу, подвижность и уравновешенность нервных процессов, показывает, что в каждой из обследованных нами пород встречаются особи различного типа нервной системы, но в пределах одной породы преобладают представители определенного типа.

Data on the Typological Peculiarities of the Nervous System of Various Breeds of Dogs

N. F. Solodyuk and M. S. Krasnovskaya

Laboratory of the physiology of higher nervous activity types of the A. A. Bogomoletz
Institute of Physiology of the Academy of Sciences of the Ukrainian SSR, Kiev

Summary

Data are presented on the typological peculiarities of the nervous system of 16 dogs of three breeds (8 East European, 4 Caucasian and 4 South Russian sheep dogs).

The characteristics of the nervous system type of the dogs — given on the basis of a study of the conditioned reflex activity by the method of secretory-alimentary reflexes, utilizing a number of tests for strength, mobility and balance of the nervous processes — showed that in each of the investigated breeds individuals are found with various nervous system types, but within each breed representatives of a definite type predominate.